

Τίτλος του μαθήματος	Διγλωσσία και δίγλωσση εκπαίδευση - Μεθοδολογία διδακτικής της ελληνικής ως 2 ^{ης} / ξένης γλώσσας				
Κωδικός του μαθήματος	DLINTER502				
Τύπος	Υποχρεωτικό				
Επίπεδο	Μάστερ				
Έτος/Εξάμηνο	1 ^ο έτος / 1 ^ο εξάμηνο				
Όνομα διδάσκοντος	Δρ Αννα Χατζηπαναγιωτίδου				
ECTS	10	Διαλέξεις /εβδομάδα	13	Εργαστήρια / Εβδομάδα	
Σκοπός και Στόχοι του μαθήματος	<p>Η σταδιακή δημιουργία ενός πολυπολιτισμικού - πολυγλωσσικού, αλλά οικονομικά και πολιτικά ενιαίου ευρωπαϊκού χώρου, οι μαζικές μετακινήσεις των πληθυσμών και η μαζική είσοδος μέρους αυτών των πληθυσμών στην Ελλάδα και Κύπρο, αλλά και η πολυάριθμη διπολιτισμική - διγλωσσική ελληνική διασπορά, καθιστούν τα ζητήματα της διγλωσσίας και της δίγλωσσης εκπαίδευσης επίκαιρα όσο ποτέ.</p> <p>Η διδασκαλία της γλώσσας σε Ομογενείς και άτομα με μεταναστευτική βιογραφία είναι μία ανάγκη και η εξοικείωση των φοιτητών/τριών με τα ζητήματα της διγλωσσίας και τους τύπους των δίγλωσσων ατόμων αναγκαία όσο ποτέ.</p> <p>Τα ζητήματα της Διγλωσσίας, των τύπων δίγλωσσων ατόμων και της δίγλωσσης εκπαίδευσης είναι αυτά που όταν διευκρινιστούν οδηγούν στη σωστή μεθοδολογία στη διδασκαλία της γλώσσας μας σε μαθητές/τριες μεταναστευτικής βιογραφίας (ομογενείς ή όχι).</p> <p>Σημαντική επίσης είναι η γνώση και η κατάρτιση των φοιτητών/τριών σε ζητήματα μεθοδολογίας για τη διδασκαλία της ελληνικής ως 2^{ης}/ξένης γλώσσας και η κατανόηση της διαφοροποίησης από τη διδακτική της 1^{ης} γλώσσας.</p> <p>Συγκεκριμένα οι στόχοι του μαθήματος είναι:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Εισαγωγή της έννοιας της Διγλωσσίας και των τύπων δίγλωσσων ατόμων. • Ανάλυση των τύπων της δίγλωσσης εκπαίδευσης • Παρουσίαση και ανάλυση των δίγλωσσων μαθητών/τριών στα ελληνοκυπριακά σχολεία • Παρουσίαση και ανάλυση των δίγλωσσων μαθητών/τριών στην ελληνοκυπριακή διασπορά • Αναθεώρηση των στόχων στη διδασκαλία της γλώσσας • Ανάλυση δεξιοτήτων στη διδασκαλία της γλώσσας • Προσδιορισμός των χαρακτηριστικών της δεύτερης και ξένης γλώσσας • Προσδιορισμός των χαρακτηριστικών της δεύτερης και ξένης γλώσσας • Ανάλυση της μεθοδολογίας για τη διδασκαλία της ελληνικής ως 2^{ης}/ξένης γλώσσας • Ανάλυση του τρόπου διδασκαλίας της γραμματικής και του λεξιλογίου 				

	<ul style="list-style-type: none"> • Προσδιορισμός της έννοιας του πολιτισμού και της γλώσσας καθώς και της μεταξύ τους σχέση • Διαμόρφωση σχεδίων μαθήματος • Προτάσεις για κατάλληλες τεχνικές στη διδασκαλία 		
Μαθησιακά αποτελέσματα	<p>Με την ολοκλήρωση της Θ.Ε. οι φοιτήτριες/ές θα αποκτήσουν τα γνωσιολογικά και μεθοδολογικά εργαλεία και τις δεξιότητες που θα τους επιτρέψουν να:</p> <p>Να διακρίνουν και να αναλύουν τις έννοιες της διγλωσσίας και τους τύπους των δίγλωσσων ατόμων</p> <p>Να επιλέγουν και να αξιοποιούν το κατάλληλο πρόγραμμα δίγλωσσης εκπαίδευσης αναφορικά με την ομάδα δίγλωσσων μαθητών/τριών</p> <p>Να αναλύουν, να ασκούν κριτική και να επιχειρηματολογούν ποιοι τρόποι διδασκαλίας είναι καταλληλότεροι για την εκπαίδευση της Ελληνικής ως πρώτης, 2ης ή ξένης γλώσσας σε δημόσια, ιδιωτικά εκπαιδευτικά περιβάλλοντα, στη γενική τάξη σε Ευρωπαϊκές χώρες και πέρα από την Ευρώπη.</p> <p>Να εξοικειωθούν, να αναλύουν και να προσαρμόζουν τη μεθοδολογία της διδασκαλίας της ελληνικής ως 2ης/ξένης γλώσσας χρησιμοποιώντας το κατάλληλο εκπαιδευτικό υλικό για την ελληνική ως 2η/ξένη γλώσσα σε διαφορετικά εκπαιδευτικά περιβάλλοντα, όπως η Ελληνική Διασπορά, τα δημόσια σχολεία της Κύπρου, της Ελλάδας, κ.ο.κ.</p> <p>Να εξοικειωθούν με διαδικτυακά εργαλεία μέσω των οποίων διδάσκεται η ελληνική γλώσσα και να πειραματιστούν με αυτά σε διάφορες πρακτικές εφαρμογές.</p>		
Προαπαιτούμενα	-	Συναπαιτούμενα	-
Περιεχόμενο μαθήματος	<ul style="list-style-type: none"> • Εισαγωγή στη Διγλωσσία • Διγλωσσία και γλωσσική διμορφία • Διγλωσσία και δίγλωσση εκπαίδευση • Ψυχογλωσσικά αποτελέσματα της διγλωσσίας • Μεθοδολογία της διδασκαλίας της ελληνικής ως 2^{ης}/ξένης γλώσσας • Φωνολογική συνείδηση • Προφορικός και Γραπτός λόγος • Επικοινωνιακή προσέγγιση • Διδασκαλία γλώσσας και πολιτισμού • Προβλήματα κατά τη διδασκαλία 		
Μεθοδολογία διδασκαλίας	<p>Διαλέξεις, παρουσιάσεις powerpoint, συνεργατική μάθηση και εργασίες. Μελέτη περίπτωσης και δραστηριότητες στην τάξη. Παραγωγή μαθησιακού υλικού καθώς και δοκίμια αξιολόγησης. Σχόλια σχετικά με τα λάθη των διαφόρων μαθητών. Παρουσίαση και ανάλυση του προγράμματος σπουδών της ελληνικής γλώσσας σχετικά με τη διδασκαλία της ως πρώτης, δεύτερης και ξένης γλώσσας</p>		
Βιβλιογραφία	<ul style="list-style-type: none"> • Cummins, J. (2021). <i>Rethinking the Education of Multilingual Learners</i>. Multilingual Matters. • Wei, Li. (2020). Multilingual English users' linguistic innovation. <i>World Englishes</i>, 39, pp. 236-248. 		

- Wang, Y. & L. Wei (2021). Cognitive restructuring in the multilingual mind: language-specific effects on processing efficiency of caused motion events in Cantonese–English–Japanese speakers. *Bilingualism: Language and Cognition*, 24(4), pp. 730-745.
- Αναστασιάδη-Συμεωνίδη Α., Μητσιάκη Μ., Βλέτση Ε., (2008). Φωνητικά, φωνολογικά και μορφολογικά θέματα για τη διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας. Ένταξη παιδιών παλιννοστούντων και αλλοδαπών στο σχολείο (γυμνάσιο), Δ. Κ. Μαυροσκούφης (Επιμ.), Οδηγός Επιμόρφωσης. Διαπολιτισμική Εκπαίδευση και Αγωγή. Θεσσαλονίκη : ΥΠ.Ε.Π.Θ.
- Γαβριηλίδου Ζ. (2003) *Φωνητική συνειδητοποίηση και διόρθωση παιδιών προσχολικής και πρώτης σχολικής ηλικίας*, Τυπωθήτω
- Δημητρίου, Σ. (1983) *Λεξικό όρων Γλωσσολογίας*. Αθήνα: Καστανιώτης
- Κατσιμαλή, Γ. (2007). Γλωσσολογία σε Εφαρμογή. Αθήνα: Ινστιτούτο του Βιβλίου-Α. Καρδαμίτσα.
- Κοιλιάρη, Α. (2005). Πολυγλωσσία και γλωσσική εκπαίδευση. Θεσσαλονίκη: Βάνιας
- Μήτσης, Ν. (1996). *Διδακτική του γλωσσικού μαθήματος*. Αθήνα : Gutenberg.
- Παυλίδου, Θ. (1995) *Επίπεδα της γλωσσικής ανάλυσης*. Θεσσαλονίκη, Παρατηρητής
- Σελλά – Μάζη Ε., (2001). Διγλωσσία και κοινωνία Η κοινωνιογλωσσολογική πλευρά της διγλωσσίας: Η ελληνική πραγματικότητα . Αθήνα : Προσκήνιο
- Σκούρτου Ε., (2011). Η διγλωσσία στο σχολείο. Αθήνα : Gutenberg
- Σπαντιδάκης, Γ., Χατζηδάκη, Α., Κούρτη-Καζούλλη, Β., Βασαρμίδου, Δ., & Χατζηπαναγιωτίδη, Α. (2014). Γλωσσική Μάθηση Υποστηριζόμενη από τον Υπολογιστή. Στο Α. Χατζηδάκη, Γ. Σπαντιδάκης & Π. Αναστασιάδης (Επιμ.), *Ελληνόγλωσση εκπαίδευση και ηλεκτρονική μάθηση στη διασπορά. Σχεδιασμός και ανάπτυξη ενός Διαδικτυακού Μαθησιακού Περιβάλλοντος* (σσ. 39-54). Ρέθυμνο: ΕΔΙΑΜΜΕ. Ανακτήθηκε από <http://www.ediamme.edc.uoc.gr/ellinoglossi/index.php/el/2014-03-26-19-26-42/meletes-epimorfotiko-yliko>
- Σταμούλη Σ. & Κάντζου Β., (2014). Σύνομη εισαγωγή στη διγλωσσία. Στο Επιμορφωτικός Οδηγός. Βασικές Αρχές για τη Διδασκαλία της Ελληνικής ως Δεύτερης/ Ξένης Γλώσσας. Επίπεδα Α1-Β2. Θεσσαλονίκη : Υ.ΠΑΙ.Θ.
- Τομπαΐδης Δ.(1995) *Η διδασκαλία της νεοελληνικής γλώσσας*, Βάνιας
- Τσοκαλίδου, Β.(1986) *Εισαγωγή στη διδακτική των ζωντανών γλωσσών*.- Αθήνα: Οδυσσέας
- Τσοκαλίδου, Ρ., (2012). Χώρος για Δύο. Διγλωσσία και Εκπαίδευση. Θεσσαλονίκη: Ζυγός
- Χριστίδης Α.-Φ. (2001). *Εγκυκλοπαιδικός Οδηγός για τη Γλώσσα*. Θεσσαλονίκη : ΚΕΓ.

- Χαραλαμπίδης Α. & Χατζησαββίδης Σ., (1997) *Η διδασκαλία της λειτουργικής χρήσης της γλώσσας*, Κώδικας
- Χατζησαββίδης Σ. (2009) *Γραμματική της νέας ελληνικής (φωνητική-φωνολογία-μορφολογία, 1^{ος} τόμος)*, Βάνιας
- Baker, C., (2001). Εισαγωγή στη διγλωσσία και τη δίγλωσση εκπαίδευση. Επιμ. Μ. Δαμανάκης, μτφρ. Α. Αλεξανδροπούλου. Αθήνα: Gutenberg.
- Holton, D., Mackridge P., Φιλιππάκη-Warburton Ει. (1999). *Γραμματική της Ελληνικής Γλώσσας*. Αθήνα : Πατάκης
- Lleó C., (2016). Bilingualism and Child Phonology δημοσιεύτηκε στο : <http://www.oxfordhandbooks.com/view/10.1093/oxfordhb/9780199935345.001.0001/oxford-hb-9780199935345-e-53>
- Lyons, J. (1995). *Εισαγωγή στη Γλωσσολογία*. Μετάφραση: Αραποπούλου, Μ., Α. Αρχάκης, Μ. Βραχιονίδου, Αι. Καρρά. Επιμέλεια: Καρανάσιος, Γ. Αθήνα : Πατάκης. (Πρώτη έκδοση πρωτοτύπου: 1981. Cambridge: Cambridge University Press).
- Martinet, A. (1976) *Στοιχεία Γενικής Γλωσσολογίας*. Θεσσαλονίκη, Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών
- Saussure, F. de. (1979) *Μαθήματα Γενικής Γλωσσολογίας*. Αθήνα: Παπαζήσης.
- Blackledge, A., & Creese. (2010). Multilingualism: A Critical Perspective. London and New York: Continuum
- Cummins, J., Brown, K., & Sayers, D. (2007). Literacy, Technology and Diversity: Teaching for Success in Changing Times. New York: Pearson, Allyn and Bacon
- Kourtis-Kazoullis, V., Spantidakis, G., & Chatzidaki, A. (2014). An electronic learning environment for Greek-language intercultural education in the Diaspora. In: INTED2014 Proceedings: 8th International Technology, Education and Development Conference (1847-1854) (Valencia, Spain, 10-12 March, 2014). ISBN: 978-84-616-8412-0 / ISSN: 2340-1079. <http://iited.org/iceri2013> (last accessed 11.10.2015)
- Panagiotopoulou, A., & Rosen, L. (2015). New (Educational) Migration to Québec (Canada) as a “Family Project”. Paper presented at the ECER Conference (Budapest, 7-11 September 2015).
- <http://www.pi.ac.cy/pi/files/epimorfosi/entaxi/Odigos-Diaxeirisis-Koinonikopolitismikis-eterotitas.pdf>
- Σελλά-μάζη, Ε. (2001/2006). διγλωσσία και Κοινωνία. Η ελληνική πραγματικότητα. Αθήνα: προσκήνιο.
- Gkaintartzi, A., Kiliari, A., & Tsokalidou, R. 2015. “Invisible” Bilingualism – “Invisible” Language Ideologies: Greek Teachers’ Attitudes towards Immigrant Pupils’ Heritage Languages. International Journal of Bilingual Education and Bilingualism, 18(1), 60-72. <http://dx.doi.org/10.1080/13670050.2013.877418>
- García, O. & Wei, L. 2014. Translanguaging and education. In García, O. & Wei, L. (eds.), Translanguaging: Language,

	<p>bilingualism and education. Basingstoke, UK: Palgrave Macmillan, 63–77.</p> <ul style="list-style-type: none"> • European Commission/EACEA/Eurydice, 2019. Integrating Students from Migrant Backgrounds into Schools in Europe: National Policies and Measures. Eurydice Report. Luxembourg: Publications Office of the European Union. • European Commission/EACEA/Eurydice. 2019. Key data on early childhood education and care in Europe—2019 edition. Eurydice Report. Publications Office of the European Union. Available at: https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/sites/eurydice/files/kd_eccec_2019_report_en.pdf • Τάντος, Α. (2015). Σώματα Κειμένων και εκμάθηση δεύτερης/ξένης γλώσσας. Στο Δ. Παπαδοπούλου, Ε. Αγαθοπούλου, & Κ. Πούλιου (Επιμ.), Υποστήριξη της λειτουργίας των τάξεων υποδοχής. Ζητήματα γλωσσικής διδασκαλίας (σσ. 297-327). Θεσσαλονίκη: Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης – Ειδικός Λογαριασμός Κονδυλίων Έρευνας (ΕΛΚΕ).
Αξιολόγηση	<p>1 ενδιάμεση εξέταση βασισμένη στις θεωρίες διδασκαλίας της γλώσσας και των υπαρχόντων Αναλυτικών Προγραμμάτων 22%</p> <p>1project 22%, που αφορά στον σχηματισμό σχεδίου μαθήματος</p> <p>2 αναστοχαστικά ημερολόγια 3+3%</p> <p>Τελική εξέταση 50%</p>
Γλώσσα	Ελληνική